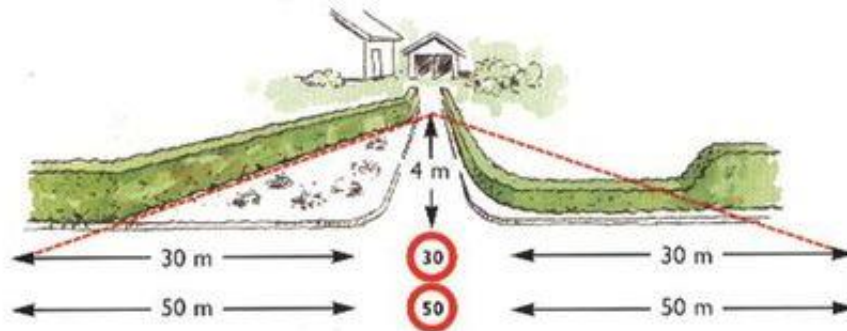

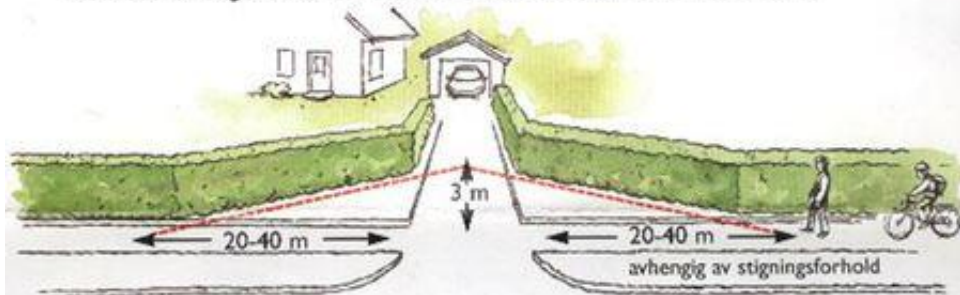
Fremgangsmåte – frisiktproblematikk

NÅR AVKJØRSEL MUNNER UT I VEI

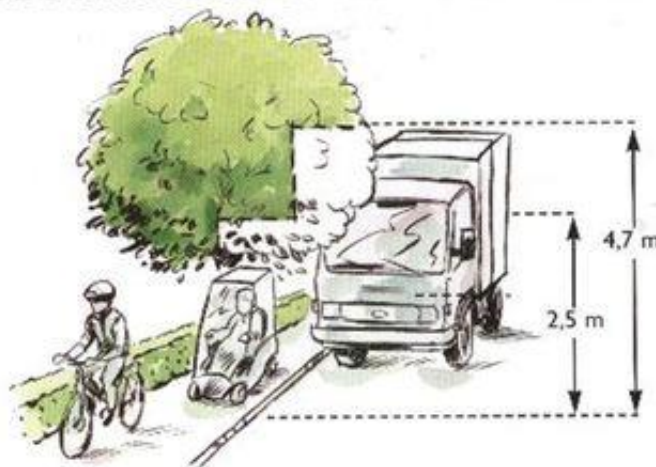
Høyde på hekk og gjerde må ikke overstige 50 cm over gateplan. Hekk og gjerde kan også flyttes utenfor frisiktsonen, merket med rød stiplet strek. Det må være fri sikt 4 meter i avkjørsel. I samlevei må det være fri sikt 30 eller 50 meter, avhengig av fartsgrensen.

NÅR AVKJØRSEL KRYSSER GANG- SYKKELVEI

Det må være fri sikt 3 meter inn på avkjørsel. Mot gang- sykkelvei må det være 20-40 meter fri sikt, avhengig av stigningsforhold.

NÅR DU HAR TRÆR UT MOT VEI OG FORTAU

Greiner må ikke henge lavere enn 4,7 meter over veibanen. Over fortau må ikke greiner henge lavere enn 2,5 meter. Hekk og busker må ikke vokse ut over eindomsgrensen.

Frivillig ordning:

Når vegholder blir klar over at det foreligger hindringen for fri sikt langs offentlig vei, fortau o.l. bør en som utgangspunkt forsøke å få til en frivillig løsning med grunneier/bruker av tomt som er ansvarlig for avviket.

- 1) Forholdet må dokumenteres i form av bilder og kart, samt en konkret beskrivelse av hva som utgjør det faktiske forholdet. (F.eks. at hekken i krysset er høyere enn 0,5 meter.) Tid og sted må noteres, samt hvilken eiendom det gjelder.
- 2) Avklare om forholdet skal behandles av byggesaksavdelingen (konstruksjoner o.l.)
- 3) En skriftlig oppfordring om å rette forholdet, med beskrivelse av hva som må gjøres og hvorfor. Legges i postkassen eller gis direkte til den det gjelder. Skrivet må orientere om hvem de kan kontakt i kommunen dersom de har spørsmål eller behov for å drøfte gjennomføring av tiltak ([Skriv om klipp av hekk og busker](#))
- 4) Oppfordringen følges opp med kontakt på stedet eller telefonhenvendelse for å muntlig forklare og begrunne de tiltak som bør gjøres og forsøke å finne frem en frivillig løsning. Gjennomfør befarung.
- 5) De må orienteres om hva som vil skje dersom frisiktproblemet ikke løses ved frivillighet.
- 6) Kontakten med grunneier eller bruker bør dokumenteres. Videre må det dokumenteres hva slags frivillig ordning man har kommet frem til. Dersom man ikke kommer frem til en frivillig løsning, bør de løsninger som har blitt foreslått og drøftet dokumenteres.
- 7) Det bør settes en tidsfrist for gjennomføring.

En fordel med frivillige løsninger er at veiholder sammen med innbygger i fellesskap kan finne frem til alternative løsninger som ivaretar begge parters behov på en akseptabel måte. Ensidige løsninger fra kommunen er ikke å foretrekke, da det vil normalt møte motstand. Dersom vi må velge en ensidig løsning, bør en forsøke å ta hensyn til de innspill grunneier eller bruker har kommet med.

Dersom grunneier/bruker ikke etterkommer oppfordringen om retting, benyttes en fremgangsmåte etter loven utfra hvilken situasjon det gjelder.

Beplantning på kommunens eiendom.

Denne fremgangsmåten gjelder kun for tiltak som er innenfor den offentlige vei, herunder fortau, gang/sykkelvei og turvei som driftes og vedlikeholdes av kommunen. Fremgangsmåten her følger nabolovens bestemmelser. Det er en praktisk og enkel fremgangsmåte som anvendes når vegetasjon dvs. hekk, trær, busker og andre planter vokser inn på, ut i eller over veien/fortauet.

Her kan vegholder kreve at grunneier eller bruker beskjærer hekk og annen vegetasjon, og kutter greiner og røtter som har vokst seg inn på, ut i eller over det offentlige området. Dersom grunneier eller bruker ikke etterkommer kravet innen en rimelig frist, kan vegholder selv gjennomføre beskjæring og kutting inntil eiendommens grenselinje. Her må en være sikker på at det er sikre grenser for tomten!

Vegholder kan belaste grunneier eller bruker med kostnadene ved beskjæring, kutting og fjerning.

Lowverk:

Grannelova av 1961, også kalt naboloven. Naboloven sier som hovedregel at ingen må ha noe som er urimelig eller unødvendig til skade eller ulempe på naboeiendommen, herunder noe som kan regnes som farlig. Jf. Gl. § 2 første ledd.

Naboloven gir veiholder hjemmel til å selv foreta retting dersom den ansvarlige ikke har sørget for retting innen en varslet frist, jf. Gl. § 12. Etter naboloven kan vegholder kreve kostnaden for gjennomføringen av rettingen erstattet av den ansvarlige, jf. Gl. § 9

Husk å alltid først forsøke å få til en frivillig ordning, da myndighetsutøvelse ikke skal være det første en gjør.

- 1) Send et formelt brev til grunneier/bruker av eiendommen med krav om retting av det ulovlige forholdet. (her kommer link til mal) Her må det forklares konkret hva som må rettes, og det må settes en rimelig frist for retting. Det må vises til tidligere oppfordring, og konstatere at dette ikke er etterkommet. Fristen må gi den ansvarlige tid til å ha muligheten til å gjennomføre rettingen.
Rettingen skal skje for egen regning, og det må gjøres klart at retting også innebærer det avskårne :dvs. greiner, løv osv. også skal fjernes for den ansvarliges regning.
Det må også informeres om at dersom den ansvarlige ikke foretar rettingen innen fristen, vil kommunen som vegholder sørge for retting for den ansvarliges regning.
- 2) Dersom den ansvarlige ikke etterkommer kravet innen den fastsatte fristen, kan vegholder selv gjennomføre nødvendig retting. Med andre ord kan vegholder da uten flere varsler, starte klipping, beskjæring, kutting og fjerning av det avskårne.
- 3) **Det bør sendes varsel til den ansvarlige i rimelig tid om når retting vil bli gjennomført av kommunen.**
- 4) Kostnadene ved retting kan belastes den ansvarlige. Av presedenshensyn bør dette alltid vurderes.
- 5) Kravet som sendes den ansvarlige er ikke et pålegg i forvaltningsrettslig forstand, og utgjør dermed ikke et vedtak etter forvaltningsloven. Beslutningen om å kreve retting eller gjennomføre retting er således i utgangspunktet ikke gjenstand for klage. Kommunen opptrer ikke som en ordinær grunneier, men som forvalter av offentlig infrastruktur der et

Larvik kommune

forvaltningsansvar følger lov. Dermed som et offentlig forvaltningsorgan bør en følge god forvaltningsskikk, og bør dermed vurdere og besvare klager i rimelig tid.

Tiltak utenfor den offentlige vei.

Fremgangsmåten her brukes når tiltak må gjennomføres på private eiendommer inntil den offentlige vei og fortau, dvs. inne på naboeiendommene.

Er det uenighet om grenseforløpet, skal det alltid klarlegges.

Denne fremgangsmåten følger vegloven og benyttes dersom en ikke har kommet frem til en frivillig løsning. Dette gjøres når vegetasjon må fjernes, beskjæres eller klippes inne på naboeiendommen for å sikre fri sikt langs veien eller i veikryss.

I motsetning til bygninger og innretninger, krever ikke vegetasjon innen byggegrense særskilt tillatelse, men grunneier er pliktig til å begrense vegetasjon når det er bestemt. Dersom melding da gis før vegetasjon har vokst ut over det bestemte, må grunneier sørge for retting for egen regning.

Dersom grunneier ikke etterkommer pålegg om retting, kan kommunen selv sørge for å gjennomføre tiltaket. Det vil si at vegmyndigheten kan ta seg inn på privat grunn og gjennomføre tiltak med hjemmel i veglova § 31. Grunneier/bruker har da krav på vederlag og erstatning, så fremt vegmyndigheten *ikke* har gitt skriftlig melding før tilstanden oppsto om hva som tillates av vegetasjon, eller at kommunen tidligere har gitt pålegg om retting, og vederlag og erstatning har blitt utbetalt.

- 1) Vegmyndigheten ***må*** varsle den ansvarlige før det kan fattes bindende vedtak om pålegg etter veilova § 31, jf. Forvaltningsloven § 16. Varselet gis ved formelt brev og den ansvarlige skal gis mulighet til å uttale seg innen en fastsatt frist. Forhåndsvarselet kan gjøre rede for hva saken gjelder og ellers inneholde det som anses påkrevd for at partene på forsvarlig måte kan ivareta sine interesser. Varselet bør også oppfordre den ansvarlige til å gjennomføre tiltaket selv.
- 2) Dersom den ansvarlige ikke etterkommer oppfordringen og vegmyndighetene fremdeles finner det nødvendig å gjennomføre tiltaket, skal det fattes vedtak om ***pålegg*** om utbedring av tiltak, innen en fastsatt frist. Fristen skal være rimelig, og saken skal være så godt opplyst som mulig før vedtaket fattes, jf. Forvaltningsloven § 17. Pålegget skal begrunnes. Vurderingen av hva som er nødvendig ligger innenfor veimyndighetens frie trafikk- og veifaglige skjønn, men underlagt forvaltningsrettslige begrensninger som habilitet og forbud mot usaklig forskjellsbehandling. I samme brev må det informeres om at dersom pålegget ikke etterkommes, kan veimyndighetene gjennomføre tiltaket uten grunneiers/ brukers medvirkning. Men da må dette være varslet om i pålegget.
- 3) Det må informeres om at det kan kreves vederlag dersom betingelsene for dette er tilstede.
- 4) Pålegget kan påklages. ved klage må det vurderes om klagen skal gi oppsettende virkning (utsette gjennomføring av tiltak til klagen er ferdig behandlet.)
- 5) Dersom den ansvarlige ikke etterkommer pålegget, og pålegget ikke er påklaget, eller klagen ikke tatt til følge, kan vegmyndighetene etter fristens utløp selv utføre arbeidet.

Larvik kommune

Det bør da sendes varslet til den ansvarlige i rimelig tid, når rettingen blir gjennomført av kommunen.

Farlig vegetasjon langs vei og i kryss

Denne fremgangsmåten følger nabolovens bestemmelser og kan benyttes dersom en ikke har kommet frem til en frivillig løsning. Prosedyren er enkel dersom grunneier medvirker, men tungvinn hvis ikke. Fremgangsmåten anvendes typisk når trær langs veien er i så dårlig forfatning at det er fare for vindfall og bør fjernes, eller innretninger er i så dårlig forfatning at de holder på å rase ut i veien.

Fordelen med bruk av naboloven er at retting skal skje for den ansvarliges regning. Med andre ord må grunneier/bruker selv betale for retting, og det kan ikke kreves vederlag/erstatning for skade og ulempe. Lovens virkeområde er videre ikke begrenset av byggegrensen, men tilstanden må være ulovlig etter naboloven, og videre kan ikke kommunen gjennomføre retting uten grunneiers/brukers medvirkning.

Det er dermed snakk om ekstraordinære tilfeller.

- 1) Vegholder sender et formelt brev til den ansvarlige med krav om retting av det ulovlige forholdet. Det må begrunnes hvorfor forholdet er ulovlig – forbudet etter granneloven § 2. og forbudet til trafiksikkerhet, trafikkavvikling eller veivedlikehold. Det må forklares konkret hva som må rettes og settes en rimelig frist for retting. Fristen må gi den ansvarlige tid til å planlegge og gjennomføre rettingen. Rettingen skal skje for egen regning. Det må informeres om at dersom den ansvarlige ikke foretar retting selv, kan kommunen som vegholder søke å få de ulovlige forhold rettet etter reglene i tvangsfullbyrdelsesloven og for den ansvarliges regning.
- 2) Kravet som sendes den ansvarlige er ikke et pålegg i forvaltningsrettslig forstand, og utgjør således ikke et vedtak etter forvaltningsloven. Beslutningen om å kreve retting, er dermed i utgangspunktet ikke gjenstand for klage. Kommunen opptretr ikke som en ordinær grunneier, men som forvalter av offentlig infrastruktur der et forvaltningsansvar følger lov. Dermed som et offentlig forvaltningsorgan bør en følge god forvaltningsskikk, og bør dermed vurdere og besvare klager i rimelig tid.
- 3) Dersom den ansvarlige ikke etterkommer kravet, må vegholder eventuelt følge reglene om tvangsfullbyrdelse for å få gjennomført tiltaket, jf. Tvangsloven 13-14. Er det behov for strakstiltak kan det tas ut midlertidig forføyning. **Tvangsfullbyrdelse/midlertidig forføyning innebærer myndighetsutøvelse og en formell rettslig prosess. Her tar vi kontakt med juridisk avdeling eller kommuneadvokat.**

Greit å huske på:

- I loven er det ikke satt begrensning for maksimal høyde på hekken /gjerdet, men loven viser til rimelighetsvurdering i naboloven. §2 i naboloven sier noe om at ingen må gjør, eller sette opp noe som er urimelig eller unødvendig som er til skade eller ulempe på naboeiendom. Inn under ulempe går og at noe må regnes farlig.
- Vegetasjon som vokser inn på, ut i eller over offentlig veg og fortau, vil i utgangspunktet oppfylle ovennevnte vilkår ettersom slik vegetasjon enten vil ha betydning for fri sikt og sikker ferdsel, eller fremkommelighet. Nedfall fra vegetasjon vil ha betydning for veivedlikehold. Således vil vegetasjon inn på, ut i eller over offentlig veg og fortau være til skade og ulempe både for trafiksikkerhet, trafikkavvikling og vegvedlikeholdet. Det er ikke tvil om at det både er urimelig og unødvendig å la vegetasjon på privat eiendom ha en slik innvirkning på offentlig vei.
- Dersom grunneier eller bruker av naboeiendom ikke sørger for retting innen en varslet frist, gir naboloven veiholder hjemmel til å selv foreta retting, jf. Gl. § 12. **Kommunen kan ikke gjennomføre tiltak før fristen er utløpt**
- Etter naboloven kan vegholder kreve kostnaden for gjennomføring av retting erstattet av den ansvarlige, jf. Gl. § 9